

LUS 1

Bilzerse bossen

Bilzen - centrum

Bilzen is vooral bekend om haar sfeervolle marktplein met één van de oudste stadhuizen van Limburg. Daarachter ligt de neogotische Sint-Mauritiuskerk. Wil je kennismaken met de andere bezienswaardigheden in het centrum, volg dan zeker de koperen nagels.

Ga ook eens langs het Oud Stadhuis. Hier vind je één van de twee Toeristische Onthaalcentra van Bilzen. Je kan er terecht voor toeristische informatie, fiets- en wandelkaarten, streekproducten en geschenkkarten. Op de eerste verdieping kun je de trouwzaal bezichtigen. Het stadhuis van Bilzen dateert uit de periode 1686-1689 en is op architecturaal vlak één van de oudste van Limburg.

Abdy van Munsterbilzen

De Abdy van Munsterbilzen, gesticht in 670 door de heilige Landrada, is een voormalige rijksabdy in de deelgemeente Munsterbilzen. De stichting van het klooster der Benedictinessen gaat terug tot de tijd van de Merovingers, waarmee de abdy het oudste vrouwenklooster in de Dietse Nederlanden is. Samen met de abdy van Sint - Truiden, de abdy van Aldeneik en die van Susteren en Rolduc hoorde ze tot de belangrijkste kloosters in het Nederlandstalige deel van het bisdom Luik.

Nationaal Park Hoge Kempen - Munsterbos

Tijdens jouw tocht passeer je ook door het enige Nationaal Park van België. Dit natuurgebied is vernoemd naar het Munsterbos maar omvat ook andere natuurgebieden zoals De Hoefaert, Bonijtersbos, het domeinbos Groenendaal en de burchtruïne van Jonckholt.

Hier wandel je op de grens van de Hoge Kempen en Haspengouw, maak je kennis met een gevarieerd landschap en spot je verschillende dieren.

Wist je dat de bever in het gebied De Hoefaert bijzonder actief is? Kijk goed rond, dan zie je meerdere beverdammen en misschien ook de beverburcht. Wanneer je in de beekjes kijkt kan je misschien ook de zeldzame beekprik zien.

Sint - Laurentiuskerk Gellik

Deze neogotische basiliek werd gebouwd in 1913 - 1915, ter vervanging van een veel oudere romaanse kerk. De Sint - Laurentiusparochie werd vermoedelijk gesticht door de Abdy van Munsterbilzen. In de 18de eeuw stortte het oude schip in en tijdens de Eerste Wereldoorlog werd de volledige kerk verwoest.

Krombeekvallei

De Krombeekvallei staat gekend als een asymmetrische vallei en vormt de scheiding tussen Eigenbilzen en Hoelbeek, twee deelgemeenten van Bilzen.

Het gebied dankt zijn naam aan de Krombeek, een riviertje dat ontspringt ten noorden van Kleine-Spouwen.

Deze bijzondere vallei heeft een zeer gevarieerde vegetatie. Je kan er veel voorjaarsbloeiers en zeldzame planten terugvinden. De bosuil, buizerd, boomvalk, boomklever en de kleine bonte specht zijn regelmatige bezoekers.

Sinds 2013 is de Krombeekvallei een natuurgebied beheerd door vzw Orchis.

Meersbeekvallei

Hier ligt de bron van de Meersbeek, de natuurlijke grens tussen Hoelbeek en Waltwilder. Dankzij deze waterloop werden de Middeleeuwse grachten van het fort Jonckholt met water gevuld.

Park Goed Claes

In de 16de eeuw was dit stadsparkje privé-eigendom van de bewoners van huize Claes. Momenteel doet het gebouw dienst als vrederecht. Het herenhuis is beschermd als monument en de omgeving als dorpsgezicht.

Park Goed Claes werd in de 20ste eeuw een openbaar park aan de Demer met een aantal merkwaardige bomen.

Wandel je erdoor dan merk je waarschijnlijk het wasvrouwkje op. Ooit bevond zich op die plek de bleekweide. De begijnen deden hun was in de Demer en legden de kleren dan op het gras om ze te laten 'bleken'.

Limburgse landschappen

Het Prieel

Het tuinprieeltje, oorspronkelijk een kapel, dateert van 1749 en werd gebouwd in de tuin van de pastorie van de landcommandeur van Alden Biesen.

Hij liet zijn blazoen aanbrengen boven de deur. Het met leien bedekte dak heeft binnen een prachtig rococogewelf, rijk versierd met stucpanelen.

Park Haffmans

Maak kennis met de groene long van Bilzen-centrum. Het park is een Engelse landschapstuin uit de 19de eeuw en biologisch heel waardevol voor Bilzen. Omdat het langs de Demer ligt, is het een belangrijke corridor en buffer. De mix van golvende grasvelden, beboste delen, twee vijvers, een beek, de Bilzerse molen en het bronnetje zorgt voor een romantisch landschap met verrassende doorkijkjes.

Je vindt hier ook exotische en monumentale bomen zoals de amberboom, Japanse notenboom, tulpenboom, magnolia, zomereik, zwarte walnoot en valse christusdoorn. Dankzij de Demer worden de grootste parkgebieden van Bilzen met elkaar verbonden.

Katteberg

Welkom in een oase van rust! Het gebied zou zijn naam te danken hebben aan een winning in het nabijgelegen Leten die 'In de Kat' werd genoemd. Dit groengebied telt 60 plantensoorten, 40 verschillende water - en oeverplanten en meer dan 80 soorten bosplanten. Een rijke flora dus.

Dankzij de verdwenen tramlijn kan je vanuit Bilzen-centrum wandelen naar de Landcommanderij Alden Biesen.

Holle weg Hoeselt

Je wandelt nu door één van de holle wegen van Hoeselt. Deze zijn ontstaan door een eeuwenlange wisselwerking tussen mens en natuur. In natte periodes sleet het afvloeiende water geulen uit, die door de mens in droge periodes met paard en kar bereden werden. Zo ontstond soms een bosachtige weg tussen bijvoorbeeld twee hooilanden of akkers.

Gerlabeekvallei

Vochtig-Haspengouw, daar waar de Gerlabeek heer en meester is in zijn eigen vallei ...

De vallei wordt omsloten door akkers en laagstamboomgaarden. Hier voelt de das zich thuis en dit dankzij de afwisseling van reliëf, bodemstructuur, vochtigheid en kleinschaligheid. Samen met de vallei van de Wermbeek en het Wijngaerdbos vormt hij een belangrijke vogelhabitat in de streek.

Kluis van Vrijhern

De Kluis van Vrijhern is sinds de 17de eeuw een belangrijk bezinningscentrum voor bedevaarders en andere kluizenaars.

De 18de-eeuwse Loretokapel is een exacte kopie van een kapel in het Italiaanse bedevaartsoord Loreto. Vandaag de dag is de kluis de enige in Limburg die nog bewoond is.

Wijngaerdbos

Je vindt hier een authentiek stukje Haspengouws landschap.

Hoogstamboomgaarden, knotwilgen, weilanden, de das, de eikelmuis ... Je ziet ze hier allemaal.

In de wijngaardbossen tref je ook het zuiver water van de vele bronnen van de Demer aan. Het bronwater bevoorraadt enkele poelen die een paradijs zijn voor de amfibieën.

Molenbeemd

Het gebied omvat de oevers van de Molenbeek, één van de bronrivieren van de Demer.

De Molenbeemd bestaat uit drie deelgebieden: de beemden en twee steile hellingen. De beemden strekken zich uit langs de oevers van de Molenbeek. De voorbije 250 jaar bestond dit natuurgebied uit hooilanden met veel bomenrijen, hagen en kleine bosjes. Tot aan de Tweede Wereldoorlog waren de beemden heel belangrijk voor de lokale bevolking die er stukjes grond pachtte voor begrazing of de gronden gebruikte als hooiland.

Bos van Weert

In dit bos krijgt de natuur carte blanche. De pinksterbloemen en margrietten kleuren de graslanden in het voorjaar en de steenuil voelt zich hier volledig thuis in de holtes van de oude fruitbomen.

Landcommanderij Alden Biesen

Eeuwenlang deed Alden Biesen dienst als een van de meest invloedrijke hoofdkwartieren van de Ridders van de Duitse Orde. 800 jaar later inspireert het kasteeldomein nog steeds als geen ander.

Vandaag is Alden Biesen een van de grootste publiekstoegankelijke kasteelsites in België en speelt het een toonaangevende rol binnen het culturele en onroerend erfgoed van de Vlaamse overheid. Omringd door historische tuinparken en unieke hoogstamboomgaarden is het een ideale locatie voor tal van culturele en zakelijke evenementen, vergaderingen en congressen. Laat je inspireren en schrijf je eigen epische verhaal.

Boeiend Bilzen

Watertoren in Rosmeer

Het hoogste punt van Bilzen vind je aan de reusachtige watertoren van Rosmeer. Deze werd in 1986 geplaatst en prijkt op 128 meter boven de zeespiegel. De omgeving vormt de scheiding tussen het Maas- en Scheldebekken. Ten zuidoosten van de watertoren ligt natuurgebied het Broek waarin de Weyerkensbeek ontspringt. Bij helder weer en dankzij de vele open landbouwgebieden kan je genieten van prachtige panorama's. De steenkoolterrils van Luik, het coulissenlandschap van Beverst, de valleirand van de Maasvallei in Nederland en de steilrand van het Kempens Plateau, je ziet ze allemaal.

Bandkeramiek 4.000 jaar v.C.

Rosmeer, één van de oudste landbouwnederzettingen van de Lage Landen. In de jaren 1950 en 1960 troffen archeologen op de Staberg in Rosmeer de resten aan van zestien rechthoekige houten huizen. De woningen bleken zo'n 7.300 jaar oud en maakten deel uit van een uitgestrekt dorp. Het was de woonplaats van de eerste landbouwers die zich in de streek vestigden. Ze migreerden vanuit Oost-Europa naar de vruchtbare leemgronden die zich uitstrekten over het huidige Zuid-Duitsland, Zuidoost-Nederland en Midden-België. Archeologen gaven die boeren de naam Bandkeramiekers. Die verwijst naar het aardewerk dat ze als eersten produceerden en gebruikten. Het vaatwerk was namelijk versierd met banden, opgevuld met verschillende motieven.

Tranenvanger

De 'Tranenvanger' zoekt aan de bron van de Borsebeek naar troost en genezing. De Kelten (6de en 5de eeuw v.C.) wijdden de bron aan de (graan)godin Rosmerta, behoedster van de vruchtbaarheid. Gedurende de Romeinse overheersing (4de t.e.m. 1ste eeuw v.C.) werd de bron aan Mercurius, de god van de graanhandel, gewijd en later, bij de kerstening, aan St. Bertilia van Maroeuil (6de eeuw). Zij werd aanroepen voor vrouwenkwalen en kinderziekten en bracht in de 19de en 20ste eeuw grote pelgrimstochten op gang. Iedere eerste zondag van mei kwamen mensen van heinde en ver naar Rosmeer om bij Bertilia gunsten af te smeken door lapjes stof van de zieke in het water te gooien. Zonk het lapje dan was het gebed niet verhoord, bleef het drijven dan genas de zieke. Deze eeuwenlange traditie werd vereeuwigd in het beeld van de 'Tranenvanger' als moderne pelgrim. Ook hij zoekt heil in de kracht van water: bij het zuivere water van de bron maar ook door zijn eigen tranen op te vangen en te zuiveren, beseffend dat de kracht in ieder van ons zit.

Zitkei van Hans Lemmen

Kom tot rust op de zitkei van Hans Lemmen en geniet van de rust en het uitzicht.

Hans Lemmen is een Nederlandse kunstenaar die vooral bekend is voor zijn tekeningen. Daarnaast maakt hij autonome beelden en permanente werken in openbare ruimtes.

Wilderpark

Het Wilderpark kenmerkt zich door vijvers, veel verschillende loofbomen, haagkanten en gras- en hooilanden. De wilgentunnel is een creatie van kinderen van basisschool De Halte uit Martenslinde. Het bosje achter de vijver werd in 2015 aangeplant door kinderen uit Martenslinde en Waltwilder, op een perceel waar vroeger uitheemse Canadapopulieren stonden.

Vanuit het park heb je een mooi uitzicht op het asymmetrische dal van de Wilderbeek, met akkers op de westelijke oever en een hellingbos op de steile, oostelijke flank.

In het voorjaar geniet je van voorjaarsbloeiers zoals slanke sleutelbloem, eenbes en salomonszegel. Ook de graslanden zijn soortenrijk, met onder meer dagkoekoeksbloem, zuring, fluitekruid en kleeftkruid. In de lemige bodem van de steilrand ontspringen diverse bronnen. Op de plek waar de Wilderbeek en de Sleutelergracht samenvloeien, groeit een beekbegeleitend bos met inheemse bomen zoals zomereik, boskers, zwarte els en haagbeuk. Aan de rand van het bos staat een beschermde, 18de - eeuwse vakwerkhoeve.

Borreberg

De uitkijktoren bovenop de berg biedt een prachtig uitzicht op de skyline van Bilzen, maar ook op de wijde omgeving met onder meer de Genkse mijnterrils en de basiliek van Tongeren. De Borreberg is een natuurlijke helling op de rand van het Tabaartplateau, maar werd van de rest van het plateau gescheiden door wegen en huizen.

De Borreberg maakte deel uit van de middeleeuwse versterkingswerken van Bilzen die begin 19de eeuw werden afgebroken. Er zijn geschreven verwijzingen naar een bouwwerk dat ooit op de 'Borgbergh' zou hebben gestaan. Tot op heden zijn hier echter geen archeologische bewijzen van gevonden. Op een plateau, rechts van de top, stond ooit wel de Heilige Kruiskapel die in 1798 door de Fransen werd afgebroken. Vanaf de 18de eeuw waren aan de voet van de berg meerdere pannen en brikkenbakkers actief die het niet altijd even nauw namen met de regels van de concessies. Toen rond 1780 de flank dreigde in te storten, legde het stadsbestuur strenge maatregelen op. In een recenter verleden stond er een podium van het legendarische festival Jazz Bilzen aan het oude Begijnhof, aan de voet van de Borreberg.

Zoveel mooie plekjes in Bilzen! Maak leuke beelden en post ze op social media met:

#expeditiebilzen #bilzagram #visitbilzen @visitbilzen

